

Wskazania do Studium Wykonalności

**stanowiącego załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu
realizowanego w programie:**

Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

Priorytet II - Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza

Działanie 2.5 - Gospodarka wodno-ściekowa

Typ projektów - Porządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej

Warszawa, 2023 r.

Spis treści:

1.	WSTĘP.....	3
2.	STRUKTURA STUDIUM WYKONALNOŚCI	3
3.	WSTĘPNA ANALIZA PROJEKTU	4
4.	WNIOSKI	5
5.	DEFINICJA CELÓW PROJEKTU	5
6.	IDENTYFIKACJA PROJEKTU	5
7.	ANALIZA WYKONALNOŚCI, ANALIZA POPYTU ORAZ ANALIZA OPCJI	5
8.	ANALIZA FINANSOWA	5
9.	ANALIZA KOSZTÓW I KORZYŚCI	5
10.	ANALIZA RYZYKA I ANALIZA WRAŻLIWOŚCI (DOTYCZY PROJEKTÓW POWYŻEJ 50 MLN PLN)	6
11.	ANALIZA INSTYTUCJONALNA, W TYM TRWAŁOŚĆ PROJEKTU	6
12.	ANALIZY SPECYFICZNE DLA DANEGO RODZAJU PROJEKTU/SEKTORA.....	6
13.	POMOC PUBLICZNA	7
14.	ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	7

1. Wstęp

- 1.1. Niniejszy dokument zawiera wskazania przedstawiające sposób przygotowania Studium Wykonalności dla projektów planowanych do realizacji przy wsparciu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM 2021-2027), które stanowiąc będzie załącznik do wniosku o dofinansowanie projektu.
- 1.2. Studium Wykonalności sporządzane jest w celu dokonania analizy i uzasadnienia realizacji planowanego przedsięwzięcia. Przedmiotowy dokument powinien także wykazać, że uzasadnione jest objęcie tego przedsięwzięcia wsparciem w ramach FEM 2021-2027.
- 1.3. W niniejszych wskazaniach przedstawiono strukturę Studium Wykonalności uniwersalną dla różnych typów projektów planowanych do dofinansowania w ramach FEM 2021-2027. Na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca będzie musiał dostarczyć odpowiedni załącznik do wniosku o dofinansowanie, składający się z następujących elementów:
 - 1.3.1. studium wykonalności,
 - 1.3.2. arkusza kalkulacyjnego w formacie XLS lub równoważnym, zawierającego tabele oraz wyliczenia do analizy finansowej i ekonomicznej.

Analiza finansowa przedstawiona w ramach Studium Wykonalności powinna zawierać rozdział opisujący przyjęte do wyliczeń założenia, a także rozdział, w którym ujęte zostanie podsumowanie przedstawiające najważniejsze wyniki przeprowadzonej analizy. Dlatego też niezbędnym elementem dostarczonym na etapie składania wniosku będzie arkusz kalkulacyjny, zawierający wszystkie wymagane wyliczenia. Muszą one zawierać jawne (nieukryte) i działające formuły przedstawiające przeprowadzone analizy i ich wyniki.

- 1.4. Należy mieć na względzie, że przedmiotowe wskazania przedstawiają jedynie zalecenia w zakresie sporządzania Studium Wykonalności dla projektów składanych w ramach FEM 2021-2027. Wnioskodawcy mogą sporządzić dokument o innej strukturze i zawartości, niż zostało to przedstawione we wskazaniach. W takim przypadku należy mieć jednak na względzie konieczność zawarcia w nim wszystkich wskazanych w przedmiotowym dokumencie informacji, a także to, aby zachować zgodność z zawartymi we wskazaniach założeniami. Niezależnie od tego, czy wnioskodawca sporządzi Studium Wykonalności o strukturze i zawartości w pełni zgodnej z niniejszymi wskazaniem, przy sporządzaniu takiego dokumentu należy mieć na względzie konieczność zachowania zgodności sporządzanego dokumentu z zapisami rozporządzeń i innych aktów prawnych wskazanych w FEM 2021-2027, a także z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r. w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFiPR/2021-2027/15(1)).

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-dotyczace-zagadnien-zwiazanych-z-przygotowaniem-projektow-inwestycyjnych-w-tym-hybrydowych-na-lata-2021-2027/>

2. Struktura Studium Wykonalności

- 2.1. Wstępna analiza projektu;
- 2.2. Wnioski;
- 2.3. Definicja celów projektu;
- 2.4. Identyfikacja projektu;
- 2.5. Analiza wykonalności, analiza popytu oraz analiza opcji;
- 2.6. Analiza finansowa, w tym obliczenie wartości dofinansowania;
- 2.7. Analiza kosztów i korzyści;
- 2.8. Analiza ryzyka i wrażliwości;
- 2.9. Analiza instytucjonalna, w tym trwałość projektu;
- 2.10. Analizy specyficzne dla danego rodzaju projektu/sektora;
- 2.11. Pomoc publiczna;
- 2.12. Analiza oddziaływania na środowisko.

W Studium Wykonalności informacje w zakresie punktów od 2.3 do 2.8 należy opracować w oparciu o Wytyczne Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r. dotyczące zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

3. Wstępna analiza projektu

- 3.1. Wnioskodawca w ramach wstępnej analizy projektu zobowiązany jest udzielić odpowiedzi na następujące pytania:
 - 3.1.1. czy projekt dotyczy aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) z przedziału 10 000 -15 000 zgodnie z aktualną, obowiązującą Uchwałą Rady Gminy/ Rady Miasta/ Rady Miasta i Gminy ustanawiającą aglomerację;
 - 3.1.2. czy aglomeracja, na terenie której będzie realizowany projekt, została uwzględniona w KPOŚK oraz nie spełnia wymogów Dyrektywy 91/271/EWG z art. 3, art. 10 i art. 4 i 5.2;
 - 3.1.3. czy współczynnik skanalizowania nowobudowanej sieci kanalizacyjnej (wskaźnik koncentracji w aglomeracji) spełnia wymagania ustawodawstwa krajowego. Wskaźnik nie może być mniejszy od 120 stałych mieszkańców aglomeracji i osób czasowo przebywających w aglomeracji na 1 km planowanej do budowy sieci kanalizacyjnej (w uzasadnionych przypadkach określonych w rozporządzeniu aglomeracyjnym dopuszcza się niższy wskaźnik – 90 stałych mieszkańców aglomeracji i osób czasowo przebywających w aglomeracji / 1 km planowanej sieci). Wskaźnik ten odnosi się tylko do długości nowobudowanej sieci oraz liczby stałych mieszkańców aglomeracji i liczby osób czasowo przebywających w aglomeracji;
- 3.2. Ponadto należy zamieścić analizę wskazującą czy projekt sprzyja oszczędnemu, efektywnemu i wydajnemu wydatkowaniu środków oraz zapewnia realizację wskaźników z zachowaniem efektywności kosztowej.

4. Wnioski

- 4.1. W tym rozdziale należy przedstawić skrócony opis kluczowych informacji o inwestycji, przede wszystkim z uwzględnieniem elementów niezbędnych do przeprowadzenia oceny wykonalności projektu, tj. weryfikacji następujących kryteriów:
- 4.1.1. wykonalność finansowa;
 - 4.1.2. wykonalność organizacyjna (kadrowa), techniczna i technologiczna;
 - 4.1.3. efektywność projektu.
- 4.2. Zapisy rozdziału powinny wskazywać na zgodność projektu z kryteriami wyboru operacji finansowych przyjętymi przez Komitet Monitorujący. Kryteria są dostępne na stronie www.funduszedlamazowska.eu. Rozdział ten powinien w prosty i zrozumiały sposób omówić podstawowe wyniki studium.

5. Definicja celów projektu

Należy przygotować na podstawie Rozdziału 3. "Definicja celów projektu" Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r., dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

6. Identyfikacja projektu

Należy przygotować na podstawie Rozdziału 4. "Identyfikacja projektu" Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r., dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

7. Analiza wykonalności, analiza popytu oraz analiza opcji

Należy przygotować na podstawie Rozdziału 5. "Analiza wykonalności, analiza popytu oraz analiza opcji" Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r., dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

8. Analiza finansowa

Należy przygotować na podstawie Rozdziału 6. "Analiza finansowa" Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r., dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

9. Analiza kosztów i korzyści

Należy przygotować na podstawie Rozdziału 7. "Analiza kosztów i korzyści" Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r., dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

Analiza kosztów i korzyści – w zależności od rodzaju projektu – może przybrać formę analizy ekonomicznej bądź też analizy efektywności kosztowej.

10. Analiza ryzyka i analiza wrażliwości (dotyczy projektów powyżej 50 mln PLN)

Analizę ryzyka i analizę wrażliwości należy przeprowadzić dla projektów, których całkowity koszt kwalifikowalny w momencie złożenia wniosku o dofinansowanie wynosi co najmniej 50 mln PLN.

Należy przygotować na podstawie Rozdziału 8. "Analizy ryzyka i analiza wrażliwości" Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 5 marca 2023 r., dotyczących zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027 (MFIPR/2021-2027/15(1)).

11. Analiza instytucjonalna, w tym trwałość projektu

11.2. Analiza powinna przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie:

- 11.2.1. czy wnioskodawca posiada zdolność organizacyjną do wdrożenia projektu?
- 11.2.2. czy wnioskodawca posiada zdolność organizacyjną i finansową do utrzymania projektu?
- 11.2.3. kto będzie zarządzał projektem w okresie jego trwałości?

Przez okres trwałości projektu należy rozumieć okres 5 lat, a w przypadku mikro, małych i średnich przedsiębiorstw okres 3 lat od dnia zakończenia projektu, w którym niedozwolone są:

- zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty FEM 2021-2027,
- zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści,
- istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

12. Analizy specyficzne dla danego rodzaju projektu/sektora

Należy dokonać analizy projektu pod kątem specyfiki danego projektu/sektora.

13. Pomoc publiczna

Należy dokonać analizy, w zakresie czy projekt podlega/nie podlega zasadom pomocy publicznej na podstawie obowiązujących aktów prawnych i wytycznych.

14. Analiza oddziaływania na środowisko

- 14.1. Dla projektów, dla których wymagane jest zgodnie z prawem polskim oraz unijnym przeprowadzenie postępowania w sprawie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym oceny oddziaływania na środowisko, należy przedstawić krótką analizę oddziaływania inwestycji na poszczególne komponenty środowiska.
- 14.2. Dla wszystkich projektów obligatoryjne jest odniesienie się do przewidywanego wpływu inwestycji na obszary Natura 2000.
- 14.3. Dla wszystkich projektów obligatoryjne jest odniesienie do kwestii „Przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia zmiany klimatu, a także odporności na klęski żywiołowe”:
 - 14.3.1. należy wyjaśnić, w jaki sposób uwzględniono zagrożenia związane ze zmianami klimatu, kwestie dotyczące przystosowania się do zmian klimatu i ich łagodzenia oraz odporności na klęski żywiołowe;
 - 14.3.2. należy wyjaśnić, jakie rozwiązania przyjęto w celu zapewnienia odporności na bieżącą zmienność klimatu i przyszłe zmiany klimatu w ramach projektu.
 - 14.3.3. w przypadku kwestii dotyczących „Przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia zmiany klimatu, a także odporności na klęski żywiołowe” pomocniczo należy stosować „Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe” dostępny m.in. na stronie internetowej <https://klimada2.ios.gov.pl/>
- 14.4. Należy wykazać, że realizacja projektu spełnia zasady zrównoważonego rozwoju, w tym z zasadę „nie czynić poważnych szkód” (Do No Significant Harm) przez zaplanowanie podczas realizacji właściwych rozwiązań stosownie do specyfiki projektu.
 - 14.4.1. Zgodnie z ww. zasadami wsparcie może być udzielone jedynie takim projektom, które nie prowadzą do degradacji lub znacznego pogorszenia stanu środowiska naturalnego.
 - 14.4.2. Projekt jest zgodny z ww. zasadami, w szczególności, jeśli wnioskodawca dołoży starań, aby:
 - uwzględnić wymogi ochrony środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami;
 - budować niezawodną, zrównoważoną, trwałą i stabilną infrastrukturę dobrej jakości (w rozumieniu celu 9 Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (ONZ));
 - wdrożyć zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi (w rozumieniu celu 6 Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (ONZ));

- zachować i rozwijać zieloną infrastrukturę, zwłaszcza drzewa, w całym cyklu projektowym, m.in. przez stosowanie standardów ochrony zieleni (w tym właściwą organizację prac budowlanych): <https://www.gov.pl/web/nfosigw/standardy-ochrony-drzew> oraz <http://drzewa.org.pl/standardy/>);
- promować praktyki w zakresie zielonych zamówień publicznych, zgodnie z polityką i priorytetami krajowymi.

14.4.3. Jednocześnie projekt powinien się wpisywać się w rodzaje działań przedstawione w Programie (uznane za zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”)

W ramach potwierdzenia spełnienia zasady „nie czyn poważnych szkód”, należy:

- wyjaśnić, czy projekt przyczynia się do łagodzenia zmian klimatu zgodnie z pkt 5.3 i 5.4 Załącznika I Techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich działalność gospodarcza kwalifikuje się, jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu, oraz określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych do Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych
- odnieść się do Oceny DNSH projektu Programu Regionalnego: Fundusze dla Mazowsza 2021-2027 zamieszczonej na stronie internetowej programu regionalnego: <https://www.funduszedlamazowsza.eu/aktualnosci/program-fundusze-europejskie-dla-mazowsza-2021-2027-zostal-przyjety-przez-komisje-europejska/>.

Projekt powinien spełniać wymogi określone dla rodzajów działań ujętych w ww. ocenie DNSH, w tym czy projekt zawiera niezbędne działania zaradcze wskazane w analizie dla danego obszaru wsparcia.